

deloos in de steek gelaten door haar geliefde. Naast eerlijk was Elsschot ook behoorlijk cynisch. Bijna elke roman gaat over bedrog.'

Waar past *Het Dwaallicht in dat rijtje?*

'Het staat apart. Het is het boek waarin Elsschot zich het meest blootgeeft. Elsschot is namelijk het pseudoniem van Fons De Ridder, die een reclamebureau had en zijn schrijvende alter ego voor de buitenwereld bijzonder goed verborgen hield. *Het Dwaallicht* bevat duidelijk persoonlijke levensbeschouwingen van De Ridder. Het is de laatste roman van Elsschot, maar de eerste keer dat Fons De Ridder er zo in doorsijpelt. In zijn mening over het Antwerpen van 1938, bijvoorbeeld, of over het katholicisme.'

GRIMMIGE SFEER

Hoe zag De Ridder het Antwerpen van toen?

'Niet zo fraai. De drie Afghaanse matrozen zijn geregeld het slachtoffer van vreemdelingenhaat. 'Bloody nigger', zegt een agent in het politiebureau van Sint-Andries. Een cafébezoeker noemt de Afghanen dan weer bavieren. De Ridder voelde ook dat de sfeer in Antwerpen grimmig werd tegenover vreemdelingen. Hij was er gevoelig voor, want hij had heel wat joodse vrienden. In het boek neemt Laarmans het dan ook op voor de Afghanen. Laarmans kwam al voor in eerdere werken, maar het is de eerste keer dat hij zich ten dienste van anderen wil

Foto: courtesy Stad Antwerpen

'Willem Elsschot speelt in zijn boeken graag een spelletje met de lezer door waarheid en fictie te mengen'

stellen. Hoewel hij nog altijd zijn cynisch kantje niet kan verbergen. Hij wil nog niet meteen naar huis, want zijn huiselijke kring verveelt hem 'onuitsprekelijk'.

Welke kritiek uit Laarmans aan het adres van de katholieken?

'Laarmans wil de Afghanen de Heilige Drievuldigheid uitleggen, maar geeft het al op voor hij begint. Hij begrijpt er namelijk zelf geen snars van.'

Waarom maakte je naast een boek ook nog een wandeling?

'De zoektocht naar Maria Van

Dam speelt zich af in Antwerpen. Elsschot geeft een paar heel duidelijke verwijzingen: de Kloosterstraat, het politiebureau van Sint-Andries, de Lange Ridderstraat. Maar tegelijk speelt Elsschot ook een spel met de lezer. Het gezelschap gaat eerst naar de Kloosterstraat 15. Daar vinden ze een vogelkooienwinkel, en geen Maria Van Dam. In werkelijkheid was er in 1938 op nummer 15 geen vogelkooienhandelaar maar een frituur. Aan de overkant was er wel een *marchand d'oiseaux*. Elsschot zou daar later over zeggen 'dat hij zich had vergist.' Dat valt te betwijfelen, want hij koos zijn plaatsen nooit lukraak. Zo zit er achter elke plaats waar Laarmans met zijn Afghanen langsgaat, wel een verhaal. Dat levert genoeg interessante stof op om een wandeling van te maken.'

Wat met Maria Van Dam?

'Ze zullen haar niet vinden. Nadat ze al op twee plekken hebben gezocht, houdt Laarmans de derde mogelijkheid geheim. Wanneer hij afscheid heeft genomen van de Afghanen, besluit Laarmans haar alleen op te zoeken. Hij loopt echter haar woning voorbij en geeft niet toe aan de lust. Zo houdt Elsschot het mysterie intact.'

Het Dwaallicht, de wandeling via Toerisme Antwerpen - gidsenwerking, Grote Markt 13-15, 2000 Antwerpen. Info: 03/232.01.03 of www.destadvanelsschot.be. Dwaalspoor. Op zoek naar de waarheid achter Het Dwaallicht van Willem Elsschot, door Eric Rinckhout. Bij Meulenhoff/Manteau, €17,95.

UITZONDERLIJKE VOORWAARDEN TIJDENS ONZE OPENDEURDAGEN IN JUNI

Leen & Geert verwelkomen u met een hapje en een drankje!

Beperkt aanbod, wees er snel bij!

* Volgens Keukenhuis-opstelling en inclusief renovatie BTW.

KEUKENHUIS

MERKSEM
Bredabaan 994
T 03 646 01 10

AARTSELAAR
Antwerpssteenweg 65
T 03 877 81 14

Open van maandag tot zaterdag van 10 tot 18u.
Zondag gesloten.